

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

---

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti (I/2)

Sada: 1 Číslo: EU-OPVK-ČIG-2ST-09 Předmět: Český jazyk a literatura, 6. ročník - Pohádky

Název materiálu: Ptáčkoviny

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 10. května 2012

Třída: VI. A

Ověřující učitel: Mgr. M. Baslerová

Anotace materiálu:

Pracovní list - ptačí pohádka, otázky vztahující se k úryvku z knihy Ptáčkoviny - veselé ptačí pohádky.

Podrobný metodický popis možností použití materiálu

- Žáci si pozorně přečtou text, příp. s dopomocí učitele (žáci s IVP).
- Po rozdělení pracovního listu pracují žáci dle zadání.
- Žáci vyhledávají odpovědi na otázky z pohádky.
- Žáci se zaměří na pranostiky
- Kontrolujeme a hodnotíme na závěr celý pracovní list, popř. využijeme pracovní list k sebehodnocení jednotlivých žáků nebo k jejich hodnocení.

Seznam literatury a pramenů:

MALINSKÝ, Zbyněk. *Ptáčkoviny - veselé ptačí pohádky*. Praha: Albatros, 1981.

obr.: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d8/Alauda_arvensis_2.jpg

Jak skřivan probudil jaro

Ptáčkoviny – veselé ptačí pohádky

Zbyněk Malinský

Skřivan k nám přilétá brzy letadlo na jaře. Přiletěl, rozhlíží se, a jaro nevidí. Na loukách a na polích leží sněhová peřina, potoky a rybníky jsou zasklené ledem, zajíci nosí husté kožichy, komíny si vykuřují, aby se zahřály. To se divím,“ povídá skřivan, „tady přece má být jaro. Že bych si popletl kalendář?“ Ťapkal po mezi, kde vítr odfoukal, a přemýšlel,

co má dělat.

Že bych se vrátil na jih? Pomyslel si. Je tam teplíčko, počkám nějaký ten týden a potom zase přiletím. Když si ale vzpomněl na tu dalekou cestu, moc se mu nechtělo. A potom taky na jihu, třeba v Itálii nebo ve Španělsku, je to nebezpečné. Tam skřivany chytají a jedí.

Vravec řekl, že s tím jarem je to nehoráznost a ať se to dá do novin. Krkavec zase řekl, že mu to už taky leze krkem a že by se s tím mělo něco udělat. Malý šoupálek byl toho názoru, aby se sepsala stížnost. To se všem líbilo a napsali stížnost:

My ptáci a ptáčkové, si stěžujeme na jaro, že pořád spí a nevstává. Nám je proto zima a máme hlad, neboť se nesežene nic k snědku. Už to není k vydržení. Na důkaz toho naše podpisy.

Stížnost potom podepsali, jak kdo umí, všichni ptáci Karkulka z polí, z lesů, ze zahrad i od vody. Mezi ptáky je listonošem holub a tomu dali stížnost k doručení.

Čekali, mrzli, v bříškách jim kručelo, a holub se nevracel. Choulili se k sobě a někteří hráli pro zahřátí ping – pong s kamínkem. Holub přiletěl až ráno a celý rozčilený povídá: „ Když se někomu posílá psaní, musí se napsat řádná adresa. Já letím a letím a, a zrovna když chci dopis doručit, tak na něm není žádná adresa. “

„ To je řečí pro maličkost, “ řekl vrabec. „ Napište někdo adresu, ať je po jeho. “ Jenže nikdo nevěděl, kde si stěžovat na jaro.

Znovu se radili a radili se dlouho, až poznali, že se stížnost nikde nepořídí. Krkavec potom řekl, že celá ta porada je nanic a že jde raději domů. A vrána se přidala, že ona taky. Už to vypadalo, že se sněmování rozejde, když se přihlásila sýkorka: „Já myslím, že bychom mohli jaro vzbudit budíkem. “

„Prosím tě, odkdy se budí jaro budíkem!“ zakrákala vrána.

„K smíchu! Budíkem! Cha, cha,“ chechtal se krkavec svým hrdelním hlasem.

„Zkusit by se to mohlo,“ řekl šoupálek. „jen kde si opatřit budíka?“

„Já bych věděla,“ tence pískla myška, která ve své dírci u keře poslouchala a všechno slyšela. Vrána si hned vzpomněla na svoji potupu, hnala se k myši dírci a křičela:

„Sakrakra, kalhoty jsem si kvůli tobě roztrhla a ty si ještě troufáš!?“

Myška byla ale v bezpečí, dělala na vránu dlouhý nos a pošklebovala se jí.

„Nechte toho hádání a pověz raději, myško, kdo půjčil budíka,“ řekl malý šoupálek.

„Má ho jezevec, aby ho vzbudil ze zimního spánku,“ řekla myška. „Budík už budil, já ho slyšela. Třeba ho jezevec půjčil.“

Jezevec budíka půjčil. Co by nepůjčil, když už byl stejně vzhůru a těšil se taky na jaro.

Ptáci odlétli s budíkem doprostřed velkého pole, aby bylo všude a do daleka slyšet. Natáhli pero a budík zvonil na jaro. Čekali a nic.

„Tohle nebylo moc slyšet,“ povídá vrabec. „Když má budík hodně řinčet, musí se postavit na talíř.“

To vrabec odkoukal od lidí. Postavili budíka na talíř a budík řinčel tak silně, že by i kámen probudil. A zase nic.

„Nedá se nic dělat,“ řekl skřivan, který při všech těch poradách a při všem tom konání mlčel a přihlížel. „Já jsem měl na Hromnice aspoň vrznout. Hromnice jsou dávno pryč, já jsem nevrznul a lidi to ode mne čekají. Kdybych měl zmrznout, odkládat se to dál nedá.“

Skřivan vzlétl do výšky a zazpíval. Ale zpěv mu hned u zobáčku zmrzl na rampouch a rampouch padal k zemi. Sluníčko přece jen zpěv zaslechlo dřív, než zmrzl, a vystrčilo hlavu mezi mraky, aby skřivánkův koncert líp slyšelo. Teple se usmívalo a v tom teplém slunečním úsměvu rampouch tál a linul se z něj do krajiny pod sněhovou peřinou skřivánčí zpěv.

Sluníčko nadzvedlo sněhovou peřinu a vida, pod ní jaro. „ Zpívej, skřivánku, zpívej! “ volali všichni. Skřivánek zpíval a jaro se probudilo. Obléklo se do zelených šatů, do vlasů si dalo kytky a běželo loukami, běželo sady a zahradami, poli a lesy. Všude bylo jaro.

Jméno, příjmení: .....

Otázky k ukázce:

1. V kterém ročním období k nám přilétá skřivan?

.....

2. Z první věty vypiš vetřelce:

.....

3. Kde leží sněhová peřina?

.....

4. Co nosí zajíci?

.....

5. Z 1. odstavce vypiš přídavná jména:

.....

.....

6. Z 1. odstavce vypiš slovesa:

.....

.....

7. Po čem skřivan ťapkal?

.....

8. Do kterých zemí na jih obvykle lítá skřivan?

.....

9. Vypiš všechny ptáky v ukázce:

.....

.....

10. Zvládneš přesmyčku? Nězbyk LImanský:

.....

11. Přepiš správně – Nadúkaztohonašepodpisy:

.....

12. Napiš všechna roční období:

.....

13. Co je to pranostika:

.....

14. Napiš nejméně dvě pranostiky:

.....

.....

15. Co probudilo jaro?

.....

ŘEŠENÍ

1. V kterém ročním období k nám přilétá skřivan? - *na jaře*
2. Z první věty vypiš vetřelce - *letadlo*
3. Kde leží sněhová peřina? - *na loukách a na polích*
4. Co nosí zající? - *husté kožichy*
5. Z 1. odstavce vypiš přídavná jména - *...sněhová, zasklené, husté...*
6. Z 1. odstavce vypiš slovesa - *...přilétá, přiletěl, rozhlíží se, nevidí, leží, jsou zasklen, nosí, vykuřují, se zahřály.....*
7. Po čem skřivan ťapkal? - *po mezi*
8. Do kterých zemí na jih obvykle lítá skřivan? - *Itálie, Španělsko*
9. Vypiš všechny ptáky v ukázce - *Skřivan, Vrabec, Krkavec, Malý šoupálek*
10. Zvládneš přesmyčku? Něžbyk LImanský - *Zbyněk Malinský*
11. Přepiš správně: Nadůkaztohonašepodpisy – *Na důkaz toho naše podpisy*
12. Napiš všechna roční období - *jaro, léto, podzim, zima*
13. Co je to pranostika - *lidová průpověďka, pořekadlo obsahující předpověď počasí*
14. Napiš nejméně dvě pranostiky - *Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři
- Medardova kápě, čtyřicet dní kape*
15. Co probudilo jaro? - *Zpěv skřivana*